

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre

8 kor., negyed évre 4 kor.

Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre

10 kor., negyed évre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztői telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

A polgármesterválasztás megerősítése.

Ma délelőtt nyert hiteles és teljesen megbízható értesülés szerint nagy hosszadalmaskodás után végre is befejezést nyert a polgármester választás kérdése. Az ügy befejezése az volt, hogy a közigazgatási bíróság ma megerősítette a csak nem régiben kimondott elvi jelentőségű határozat alapján, hogy a dr. Biró Károly megválasztása törvényes volt és hogy ennél fogva a megválasztása ellen irányított panasz elutasítottatik.

Most, hogy végre megszűntek azok az aggályok, amelyek bár fölöslegesek voltak, de mégis a kérdéshez akaratlanul is hozzáfűződtek, örömmel üdvözli a polgármestert egy egész nagy városnak a közönsége. Örömmel fogadják e hirt itt a városban mindenfelé, örvend annak az egész intelligencia, amely a haladás emberét látja a polgármesterben, s örömmel üdvözli a köznép is, amelynek mindenkoron nyitva állanak a polgármesteri hivatal ajtai.

S kell, hogy a magyar kormány is, amely élénk figyelemmel kíséri ennek a városnak a beléletét, politikai mozgalmait, csak megelégedéssel veheti tudomásul, hogy első sorban is ez a kérdés végre is megszűnt kérdés lenni és másodsorban a közóhaj szerint nyert megoldást. Mert csakugyan csak a város ellenségei kívánhatták, hogy itt újabb választási hullámok verték volna fel városi közéletünket.

De az elmúlt egy esztendő már elegendő idő ahhoz, hogy nemcsak a táplált reményekből, hanem az eredményekből vonjunk következtetéseket.

Látjuk immár, hogy egy ember, akit tisztán az ügyszeretet vezérel, kezébe vette az ügyek vezetését.

Elfogultság nélkül mondhatjuk, hogy Dr. Biró Károlyt bátran állítjuk oda az egész hivatalnoki karnak élére, hogy például szolgáljon nekik minden tekintetben. A munkásság és az ügyszeretet és elfogulatlan intézkedés a legkisebb dologban éppen úgy, mint a legnagyobbban olyan tulajdonok, amelyekkel meg kell hódítani mindenkit, aki szívében viseli a város dolgát.

Hogy azután mik az eredmények, amikről beszámolhat, azt különösen látnunk lehet majd, ha összehasonlítást teszünk a város azon vagyoni mérlege közt, amelyet átvett és a között, amelyet most találunk,

Nem praejudikálunk ennek éppen azért, mert tárgyilagosan akarunk majd azzal foglalkozni, — de annyit már megtudtunk eddigéle, hogy nagy és szép eredményeket rejtegetnek a számok végösszegei magukban.

Amikor tehát örvendünk a közigazgatási bíróság végleges határozatának, nem kellett már előlegeznünk Dr. Biró Károly polgármesternek a bizalmat, hanem egyévi ténykedésének eredménye az igazolt öröm, amelyben osztozik velünk ennek az egész városnak a közönsége, amely őt a polgármesteri székbe beválasztotta.

Hogy pedig ez csakugyan a közelismerés, amely vele szemben megnyilvánult, igazolja különösen az, hogy nincs tudomásunk arról, hogy akármelyik párt, vagy akármelyik pártnak bármelyik frakciója is ellene állást foglalna.

A tiszta, önzetlen munka közelismerést kell, hogy arasson. Ennek a közelismerésnek kész-

séggel adunk kifejezést mi is, akik ennek tolmácsai vagyunk és kell is, hogy azok legyünk, — most amikor az állása megerősítéséről szóló hír hozzánk leérkezett.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1903. decz. 23.

Egy nappal karácsony szent estéje előtt ime még együtt van a t. Ház. Nem igen emlékezünk rá, hogy ilyesmi eddig megesett volna. De meg is látszik a képviselőházon, hogy holnap karácsony van. Nagyon, de nagyon kevesen jelennek meg az ülésen. A képviselők zöme — nem törődve azzal, van-e szünet, nincs-e szünet, — elutazott családja körébe. Perczel Dezső elnök még féltizenegykor is aggódó gonddal kémlelődik a folyosón, hogy igazán nem jönnek-e többen. Mert — ismételjük nagyon, de nagyon kevesen vannak. Működik is a telefon, robog egy pár fiakker is, de a határozatképességhez szükséges száz képviselő még egyre késik a téli köd homályában. Végre Perczel elnök — próba: szerencse — háromnegyed tizenegykor megnyitja az ülést. Abban a biztos meggyőződésben tette ezt, hogy pár perc múlva ugyanis kénytelen lesz az ülést lefüggeszteni, mert az öttagu obstruáló párt rögtön megszámláltatja a Házat és akkor kitünik minden. De az obstruálók ma kegyesen elnéző hangulatban vannak és szemet hunynak, bár behunyt szemmel is tisztán látni, hogy nincsenek százan jelen. Így aztán a jegyzőkönyvet akadálytalanul hitelesítik.

Az egyetemi tanárokról.

Napirend előtt Olay Lajos kér szót; Berzevichy Albert közoktatásügyi miniszter tegnap az ülés végén, az egyetemi tanárokat szólóval szemben oly módon vette védelembe, hogy ez szólót is érinti. Nem akarja az egyetemi tanárokat sérteni, de kénytelen konstatálni azt, hogy egynémely tanárnál következetesen elbukik a vizsgázók nyolczvan százaléka. Ennek kell, hogy valami oka legyen. Nem akar gyanúsítani, csak felhívja e körülményre a miniszter figyelmét.

Berzevichy Albert közoktatásügyi miniszter védelmébe veszi az egyetemi tanárokat. Rámutat arra, hogy a vizsgadíj nincs hatással a vizsgák eredményére. Különben is új vizsgarendszer kidolgozásán már működik s azt remélhetően mihamarább a Ház elé terjeszti.

A napirend.

Ezután felolvassák az interpellációs könyvet. Egy új interpelláció van bejegyezve: Lovász Mártoné, a szab. görög keleti egyház ápolásáról. Tekintve, hogy régebben bejelentett interpellációk is vannak, ezeknek előterjesztésére két órákor térnek majd rá.

Most az ujonczlétszám vitájában a záróbeszéd folytatására kerül a sor.

Okolicsányi László emel szót. Elegánskodó lassúsággal, közfigyelmetlenség közepett polemizál a honvédmiszter tegnapi beszédével és mond el százszor elmondott dolgokat százegyedszer.

Gróf, Tisza István miniszterelnök: Rá kell mutatni azokra a szenvedésekre, melyek a magyar nemzet számos fiára várnak. Rövid visszatekintést akar vetni a most befejezett vita eddigi történetére, hogy tanulságait leszűrjük. A most bekövetkező szünetet használjuk fel a magunkba szállásra, hogy az ország érdekeit szolgáljuk. Egy éve folyik már a katonai vita. Az ujonczlétszám emelését kérte az előző kormány és vita közben lépett a nyelvkérdés annyira előtérbe, hogy mikor a fölemelt létszámot visszavonták, a nyelvkérdésben tovább folyt a harcz. Elismeri, hogy a magyar nyelv ügye a nemzet széles rétegeiben visszhangra talált oly formában, mely a 67-es alappal nincs ellenkezésben. Elhangzott e kérdésben a korona nyilatkozata is, mely czélszerűség és fontos okok miatt a nyelvkérdésben a mostani állapot fenntartását deklarálta, de másrészt fontos és messzeható reformok engedményét adta. A többség ezt magáévá tette és szóló rajta lesz e reformok teljes szívvel való megvalósításán. (Élénk helyeslés jobbról.) Senki sem állította, hogy a meglevő állapotok sérelmek, törvénytelenek, de igenis állították, hogy a nemzeti fejlődés követelményei a reformok. A magyar nemzet és e Ház többsége visszatartotta magát, hogy a nyelv ügye miatt konfliktusokat idézzen elő. A hatvanhetes kiegyezés szellemét magyarázza s odakonkludál, hogy a jelen kérdésre az alkotmányos fejedelmi jog intézkedését senki sem vonta kétségbe, senki sem mondta, hogy ez a mostani állapot nem törvényes állapot. E tekintetben tehát a nemzet vágyainak elérése oly küzdelmet igényelne, mely több veszélyt rejt magában, mint a mit a cél elérése üdvöt jelent. A közös hadsereg alapján állunk — ugymond — és fenntartani óhajtjuk a hadsereg vezérletének, vezényletének és belső szervezetének egységét. Ezek a gondolatok hozták nyugvó pontba a nemzet háborgó vágyait. A béke, a produktív munka után való vágy kerekedett felül a nemzetben. Szóló is oly megoldást keresett, mely eloszlassa a kérdés közjogi részére vonatkozó kétértelműségeket és homályokat, s mely másrészt megvalósítsa a magyar katonai nevelést. Megtalálván így a kibontakozás alapját az a cél lépett előtérbe, hogy a reformok becsületese megvalósítása személyi tekintetek által meg nem zavarva keresztülvitessék. A viszonyok folytán szólónak habozás nélkül vállalkoznia kellett erre a munkára. (Élőzenges jobbról.) Tette azt akkor, mikor nem igen szívesen akadtak vállalkozók e munkára. Tudta, hogy esetleg hosszú és nehéz lesz a munka, de vállalkozott rája, azzal az elhatározással, hogy ki fog tartani és hogy csak az alkotmányos eszközökkel fog élni. (Élénk éljenzés

jobbról.) Így jött ide szóló a maga programjával. Kötelességek tudatában jött ide s az ultima rációhoz csak a legvégső esetben volt hajlandó nyulni. Már-már ez az eset fenyegetett, mikor az ellenzék tekintélyes részét sikerült megbékíteni. Ma a háznak — talán tiz-tizenöt tagját kivéve — minden tagja a normális állapotokat kívánja. Mert ha a mostani állapotot normális állapotnak nevezik, akkor meghúzták a halálharangot e nemzet fölött és csődöt kell mondania az országnak. — A most is folyó harcz nem hogy előre viszi a magyar nyelv ügyét, hanem diszkreditálja azt. De diszkreditálja ez a parlamentet, a magyar nemzet politikai érettségét. Nemzetgyilkos politika ez. (Ugy van! jobbról.) Anyagi téren a világközgazdaság legfontosabb kérdései várnak megoldásra. Ha idejekorán nem vehetünk részt e tanácskozásban: fait accompli elé kerülünk a mi meghallgatásunk nélkül. Ezért kell, hogy Magyarországot olyanná tegyük, mely részt vehessen a nemzetközi versengésben. (Nagy zaj balról. Helyeslés jobbról.) Szólónak a magyar érzése parancsolja, hogy így cselekedjék, ahogyan cselekszik. (Taps jobbról.) Szóló magyar érzése csak azt tiltja meg, hogy amikor az ország érdekéről van szó, mellék czélok el ne tántoritassa magát. Nem akarja a Balkán állapotait sem sötét színekkel festeni, de az ottani állapotokra bizony befolyással van, hogy itt miféle politikai állapotok uralkodnak. Ez a mostani helyzet megsibbasztja erőinket. Itt csak a képviselők hazafias belátása segíthet. És ha megakadályozzák még tovább is az ujonczozást, a kormánynak kötelessége gondoskodni, hogy a hadsereg soraiban hézagok ne legyenek. Ezt megtette a kormány, bár a szive fáj, hogy így kellett meglennie. De kénytelen lesz a póttartalékosokat és tartalékosokat benntartani mindaddig, amíg az ujonczok meg nincsenek. (Nagy láрма balról.)

A szinigazgató választás.

Régi előkészüldéssel érkezett meg végre a szinigazgató választás napja is. Nem mondhatni hogy valami tulajdonságos nagy törtetéssel jöttek volna a világ minden részéről a pályázók, mert az öt pályázó közül kettő útközben lehullott és pedig Krémer direktor és Csizsér, akik visszaléptek a pályázat elől. Maradtak tehát a porondon Pesti, Micsei és Berényi. A választás eredménye több mint előrelátható volt t. i. az, hogy Pesti lesz újból nagy többséggel megválasztva. Ugyis lett, mert a 18 szavazat közül Pesti nem kevesebb mint 15 szavazatot kapott, a többi Micsei.

A szintén pályázó Berényi Miklós kissé későn jött el városunkba, mert valósággal jobb sorsot érdemelt volna. Berényi már egy évtizede titkároskodik Szegeden és kiállítás dolgában alig versenyezhetett volna vele egyik is, mert fényes ruhatára van. Ő bizik még most is, hogy a jövőben idejön, sőt még a kauczióját is itt hagyja az új pályázatig. Azt a hibát pedig, hogy ráolvasták hogy a szegedi színháznak fiók színháza lenne az ő társulata, csak előnynek lehetett volna tekinteni. Mi szabadkaiak azonban úgy vagyunk vele,

hogy ha valakit egyszer megfogtunk akkor nem szeretjük elereszteni. Ugy vagyunk Pestivel is, akinek feltétlen jó tulajdonságai és megbízhatósága mellett azonban mindig van egy csomó hibája, amelyeket évről-évre sohase felejt magával hozni. Ezekről már annyit irtunk és beszéltünk, hogy most is csak azzal üdvözljük az új direktort hogy tökéletesebb társulattal jöjjön ide és hogy meglegyen a társulat szerepbeosztása. Egyébiránt a szinügyi bizottsági ülés lefolyásáról röviden ennyit: Dr. Biró Károly elnök, megnyitotta az ülést melynek egyetlen tárgya volt az igazgató választás. Vermes Béla szólalt fel csupán, kérdést intézve, hogy a bizottság választ-e vagy javaslatot terjeszt-e elő a tanácsnak. Dr. Biró Károly felvilágosításul felolvassa a szabályrendelet vonatkozó szakaszait, hogy a bizottság csak javasol és ennek alapján határoz a tanács. Természetes, hogy a tanács soha se dezavualta még a bizottságot, most se fogja tenni, — de ha akarná tehetné. A választás eredménye aztán 15 Pesti és 3 Micsei mellett. Jelen voltak és szavaztak: Dr. Dembitz Lajos, Szalay Mátyás, Frankl István, Dr. Joó Aurél, Wenczel Lajos, Birkáss Gyula, Geiger A. Mór, Szerdahelyi Sándor, Sziebenburger Károly, Bezeredy István, Vermes Béla, Dr. Csillag Károly, Dr. Milkó Izidor, Purgly Sándor, Mamusich Lázár, Dr. Manojlovics Vladisláv, Vojnics Sándor, Dr. Demidor Imre.

H I R E K.

A polgármesterválasztás.

Ma délelőtt érkezett megbízható helyről sürgöny arról, hogy a polgármesterválasztás végleg meg lett erősítve a közigazgatási bíróság által. Félreértések kikerülése végett jegyezzük meg, hogy a nemrégiben érkezett hír csak arról szólt, hogy a közigazgatási bíróság — ezt megelőzőleg — ebből a választásból kifolyólag fölvetett elvi jelentőségű kérdésben határozott ugyancsak plenaris ülésen. Ez a határozat is akkor dr. Biró Károly megválasztását erősítette meg elvben. Most azonban a közigazg. bíróság tanácsa a konkrét eset felett határozott és a dr. Biró Károly ellen beadott panaszt elutasítva, a választást végleg jóváhagyta. Mivel hogy e kérdéssel vezércikkünkben foglalkoztunk, itt csak annyit, hogy a döntés hírére az egész városban örömmel fogadták.

— **Helyettesítés.** Dr. Lanadauer Adolf szabadságolásával ideiglenesen megüresedett tiszti ügyészi helyre Schmausz Endre főispán törvényadta jogánál fogva Dr. Manojlovics János helybeli gyakorló ügyvédet helyettesítette, a ki ma tette le a hivatalos esküt a város tanácsa előtt.

— **Törley Gyula gazdasági tudósító.** A földművelésügyi miniszter a Polyákovits Alajos elhalálása folytán üresedésbe jött gazda-

sági tudósítói tiszttel Törley Gyula nagybirtokost bizta meg. A miniszter választása bizonyára rövidesen észrevehető hatással lesz megyénk gazdasági életére, mert Törley ismert oekonomiai tevékenységét új tiszttségében is ki fogja fejteni.

— **Az állatorvosi akadémia új tanára.** Dr. Bugarszky István a budapesti állatorvosi akadémia nyilvános rendkívüli tanári címmel felruházott segédtanárra ezen főiskola rendes tanárává neveztetett ki. Bennünket a kinevezés annyiban érdekel, hogy az új főiskolai tanár, a ki már ezidőszerint is előkelő hírnevű tudósaink között foglal helyet, megyénkbeli, zentai származású.

— **Tartalékosok áthelyezése.** A közös hadsereg tartalékából a honvédség tartalékába f. évi december hó 31-ikével a következő hadapródok lettek áthelyezve: Franczusi Miklós a 86-ik gyalogezredtől a 6., Lengyel Nándor a 23-tól a 14., Kapp János a 23-tól a 6., Kinkel János a 19-től a 6., Váradi Géza a 6-tól a 6. honvédgyalogezredhez; a lovasságnál pedig Sál Ferencz a 3. huszárezredtől a 4., Josipovics István a 10-től a 4., Dungyerschky György a 12-től a 4. és Bayer Alajos a 2-től a 4. honvédhuszárezredhez.

— **A „Szeretet” Nőegylet karácsonyfájára** ujabban a következő adományok folytak be: Pirnitzer Vilmosné 2 kor., Reiner Lajosné 2 kor., Höbl Gáborné 2 kor., Sztipics Gizella 1 kor., özv. Aussim Edéné 2 kor., Wachsmann Jenőné 2 kor., özv. Tary Péterné 3 kor., Vébel Teréz 1 kor., özv. Schnier Györgyné, Guba Józsefné, Mészáros Gábor, Lichtneckert Károlyné 2—2 kor., Dr. Petrovits Jánosné 3 kor., Dr. Dominus Simonné 2 kor., Iványi Istvánné 10 kor., Jakobsits Antalné 1 kor., Paukovits Andorné 1 kor., Dr. Váli Gézané 3 kor., özv. Fimpl Ferenczné 5 kor., Antunovits Simonné 2 kor., Kádár Jenő, Fimpl Ferencz, Kádár Etelka, Kádár Erzsike 1—1 kor., Majlát Antal 40 fill., Lichtneckert Andrásné 4 kor., Prokes Ignáczné 1 kor., Korda Hansné 4 kor., Veinhut Adolf 2 kor., Dr. Friesz Józsefné 2 kor., Sebők Mihályné 2 kor., Dr. Révész Ernőné 2 kor., özv. Krenczlein Józsefné 10 kor., Sztójkovits Dusánné 6 kor., Buchwald Lázárné 1 kor., Dr. Geréb Mihályné, Linzer Andrásné 4—4 kor., Guttman Lajosné 3 kor., Dr. Vojnits Gyuláné 3 kor., Wittmann Károly 3 kor., Dr. Blau Gézané 4 kor., Rádlits Jánosné 4 kor., Dimitrievits Jánosné 5 kor., Nedelykovits Sándorné 5 kor., Dr. Sztójkovits Györgyné 4 kor., N. N. 2 kor., Pertits Mihályné 4 kor., Runcsauer Györgyné 4 kor. — Fogadják a nemesszívü adakozók az árvák hálás köszönetét.

— **A gymnasiumi tanárok hivatalos esküje.** Kosztolányi Árpád főgymn. igazgató figyelmessé tette a hatóságot azon körülményre, hogy a 70-es évek eleje óta a helybeli főgymnasiumnál alkalmazott tanerők nem tesznek hivatalos esküt. Mivel a szabályrendeletben az eskületétel benn foglaltatik, a tanács mai ülésében úgy határozott, hogy felhívja az igazgatót, hogy a tanári kar ezen tagjait az eskü letétele végett mielőbbi jelentkezésre utasítsa.

— **A Fűzfás utca lakóinak kérelme.** A Fűzfás utca rendezésének halaszthatatlan szükségessége, a melyet több ízben fejtegettünk lapunk hasábjain, máris vizshangra talált, az elhanyagolt utca lakosainál. Kérvényt intéztek ugyanis a város tanácsához utcájuk

kikövezése és csatornázása iránt. A tanács a méltányos kérelemnek helyt adott és megbizta a mérnöki hivatalt a munkálatok költségvetésének elkészítésével.

— **A gyermekmenhely karácsonyfája.** A m. kir. állami gyermekmenhelyben felállítandó karácsonyfára, hozzájárultak Neumann Lenke 5 kor., dr. Havas Dezső 2 kor., Kuthi György 5 kor., Taussig Vilmos 5 kor., Kramer Antal 10 kor., Balázs Piri János 3 kor., Krausz és Fischer 10 kor., játék és ételneműben pedig ifj. dr. Milkó Izidor, Farkas J., Heumann Mór, Kun-Szabó Mihály, Deutsch Izidor. A nemes szívü adakozóknak ez uton mond köszönetet a menhely igazgatósága.

— **A palicsi zenekar.** Már most gondoskodott a tanács arról, hogy Palics fürdőnkben a jövő nyári idény tartamára a közönség igényeinek megfelelő zenekar szórakoztassa a fürdővendégeket. Bodrics Miska a régi Piros banda jelenlegi vezetője ugyanis kérvényt adott be, a melyben felajánlja zenekarának szerződését és egyben bemutatja a lipiki fürdőigazgatóság felhívását, miszerint nyilatkozzék az iránt, hogy jövőre is hajlandó-e Lipiken muzsikálni. Bodricsék azonban úgy határoztak, hogy előbb megkérdezik a város uraitól, hogy itthon maradhatnak-e. Ma megkapták a kedvező választ, hogy szívesen hallgatják és látják őket idehaza is.

— **Helyiséget kérő hivatal.** Az állami anyakönyvi hivatal tisztviselői nincsenek megelégedve hivatalos helyiségükkel és a tanácstól új, megfelelőbb helyiséget kérnek. A kérvény kiadatott a gazdasági tanácsnoknak.

— **Ujabb építkezések a közkórháznál.** A Mária Valéria közkórház igazgatósága egy ápoló betegszoba és pinczehelyiség építését kérelmezte. Az újabb építkezések egyelőre azonban halasztást szenvednek, mert a tanács a kérelemre vonatkozó határozatát a jelenlegi munkálatok befejezése utánig függőben tartja.

— **A Sisak utca járdája.** Sztantics Antal és társai Sisak utcai lakosok téglajárdát kértek. A tanács a mérnöki hivatal jelentése alapján utasította a számvevőséget, hogy a 690 korona költség mikénti fedezése végett jelentést tegyen.

— **Sötét bűn.** Bajai levelezőnk írja: Egy szép, fiatal asszony halálával sötét bűn elkövetője került az igazságszolgáltatás kezébe, kinek, Isten tudja hány szép élet elpusztítása nyomja már is lelkét. De most hurokra került a bestia s el veszi méltó büntetését. — Einweiler János rasztina pusztai lakos szép 26 éves felesége szombaton rémitő kinok között meghalt. A falubeliek suttogva beszéltek, hogy bűnös műtét áldozata lett. Persze a csendőrök is meghallották ezen hirt s nyomozni kezdtek. Megkerült hamarosan a sötét bűn elkövetője is, egy szántova községi szülész. A súlyos büntény nyomozására megjelent a helyszínen Dr. Rác bajai helyettes vizsgálóbíró, aki közismert éleslátásával és energikus nyomozásával felderítette a titkos bűn minden pházisát és szereplőit. A vizsgálatot igazolta különben Dr. Beczássy és Dr. Euszmán törvényszéki bonczolata, mely által igazolva lett, hogy a szegény asszony csakugyan bűnös operáció áldozata lett. A sötét bűn elkövetőjét, a lelketlen bestiát láncokban hozták be a csendőrök a bajai járásbírószobába.

— **Öngyilkos Vojnics.** Megirtuk, hogy Vojnich Elemér pécsi 10-es honvédhuszárhadnagy vasárnap délután a József főherceg

szállodában öngyilkossági kísérletet követett el, amennyiben forgópisztolyal mellbe lötte magát. Mint most értesülünk, a szerencsétlen huszárhadnagy ma hajnalban 4 órakor meghalt az Üllői-uti kórházban. Az öngyilkossá lett huszártiszt a hadbírószobára cimérelveleket hagyott hátra. Ezeket most fogják kibontani.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Hubert Ádám 4 nap, Majszterovics Mihály 41 év, Vukovics Antal 5 év, Szkenderovics Bódog 12 nap, Kolompár Francziska 23 év, Vukovics Károly 1 hó, Sztantics Lukács 17 év, Batori Katalin 12 hó. — Szül. 9; 5 fi 4 leány. — Eljegyzés: Szabó Mátyás Dusnoki Rózát, Kovacsics Péter Gyukics Máriát, Putarsics János Radicsev Katalint, Vujkovits B. Mihály Özv. Bulyovcsics Gergelyné, Kopunov Salamon Péics T. Czeczilt, Fabián Menyhért Zarnóczy Máriát, Krumer Ferencz özv. Gubák Simonné, Jóka Ádám Szabó B. Rozáliát, Mink György Lucsics Krisztinát, Grün Márton Deutsch Irmát, Nagy O. János Vida Juliát.

— **Csantavéri hírek.** Csantavéren az Egyenlőségi Olvasókör folyó hó 27-én tombolával egybekötött táncestetélyt rendez. — A csantavéri róm. kath. el. iskola IV., V. és VI. osztályu növendékei a karácsonyi szünetekben jótékonycélu pásztorjátékot rendeznek. — Csantavér az állatvést tekintve már teljesen felszabadult; heti vásárait szabadon hajthatók fel a jószágok vészmentes területről.

SZINÉSZET.

Heti műsor.

Csütörtökön: Nincs előadás.

Pénteken d. u.: „A vén bakancsos és fia a huszár” este: „Drótostót” bérlet-szünetben.

Szombaton d. u.: „Bob herczeg,” este: „Télen.” Vasárnap d. u.: „Mária bátyja,” este: „Felhő Klári.”

— **Uj darabok.** Az eddig lapunkban már említett újdonságokon kívül Pesti Ihasz a következő darabok előadási jogát szerezte meg: Bonaparte a Népszínház, Aranyhid a Vigszínház és Két szív közt a pad alatt a Nemzeti Színház műsordarabjai.

— **Pethes vendégszereplése.** Tegnap Pethes Imre a Nemzeti Színház művésze vendégszerepelt a Daniseffekben. Az udvariasságnak furcsa módja nyilvánult a színlapon a vendég iránt. Az összes többi szereplők neve az ur nélkül állott a színlapon, mint rendesen. Csak Pethes Imre neve mögött ékeskedett a legmagasabb kvalifikáció: „ur”.

Valóban ő uralta a színpadot, helyesebben őt uralta a színpad, mikor rajta volt, sőt nagyobb jelenete után akkor is, mikor már nem volt rajta. Meg kell azonban vallanunk, hogy az ő szereplése nem emelte az előadást még arra a nivóra sem, amelyen az ő vendégfelépése nélkül is állnia kellett volna. Gyakran megszakította a párbeszédet a kinos csönd, mikor az egyik színész már elmondta a mondanivalóját és a másik nem veszi észre, hogy már rajta a sor. A rosszul záródó ajtó miatt drámai jelenetet kacajjal jutalmazott a közönség. A későn lihegve színreérkezés már napirenden van.

De maga a vendégművész sem tudott bennünket annyira magával ragadni, ahogy megelőző hire után vártuk. A Daniseffek el-

rajzolt alakjai közül minden bizonynyal Osip alakját különös gonddal állítják elének a szerzők, de ha eltekintünk a liberális, orosz politikai tendenciától, maga az alak valószínű. A szerzőknek segít az alak valószínűsítésében Pethes játékanak öntudatos egyszerűsége. Ezt az egyszerűséget ő a berlini Secessions-Theater Budapesten vendégszerepelt művészeinek mo-dorában kultiválja. Jól esik ezt az egyszerűséget látnunk a mozdulatokban, hallanunk beszédben és teremkenyítő hatással kell annak lennie társulatunk ama tagjainak művészi felfogására, akik még mindig a német szavaló iskola levegőjében élnek. Azonban Pethes egyszerűségét a fásultság csak egy hajszál választja el. Hangban, mozgásban és érzésben valamivel több-több volna. Mikor a második felvonás végén egyedül marad és néhány pillanatnyi magábaszállás után feltör lelkéből a sírás, mennyire természetes és igaz volt! De már azzal a négy szavával: „Jaj de boldogtalan vagyok!” — kijózanodott. Általában átmenetei a türelem, hála és megalázódás hangjából az indulat, a féltés és harag kitöréseibe nem voltak eléggé simák, nem a beszéd fonálán fejlődtek, megleptek bennünket. Utalunk Danisef grófnéval való azon jelenetere, midőn a grófné visszaérkezik franciaországi utjából és Annát el akarja választani Osiptól. — Várakozással nézünk Pethes második vendégföllépése elé.

Szilágyi Berta ambícióval játszotta Danisef grófné szerepét. Akcentusa azonban nem kifejező, beszéde nagyon gyors az érthetőség rovására. Mozdulatai nincsenek méltóság hijával, de önkényesek, néhol idegesek. Tudjuk, hogy Kolozsvárott, Budán, Pozsonyban, Temesvárt szép sikereket ért el, mégis a mi közönségünk egy része elfordul tőle. Hja, az idők változnak!

Lidia hercegnő szerepében O l a s z Klári ismét művészt nyújtott és elegánsabb, mint eddig bármikor. Az ellenszenves szerepet szinte rokonszenvenessé tette. Csak ő valamivel lassabban beszélne! S z a b a d o s Gizi bájos volt, de gyöngé a szerepéhez. Uri megjelenés C s i s z é r Sárka és lámpalázat, amelyről nekünk panaszkodik, oly ügyesen leplezi, hogy ritkán konstatalható. Bátorság, kisasszony! hisz a közönség önt szimpátiával fogadja.

Fehér Gyula gyengélkedése folytán F a l u s s y ugrott bele a fiatal gróf szerepébe, de játéka a nagyobb arányu szerephez képest igen könnyed. Nem is csoda. C s i s z é r Kálmán elegánsan társalog, Baróthy a herceg epizód szerepében a Nemzeti Színház színvonalán áll. N é m e t h mérsékelte karrikatura-tempóit a Zaharov szerepében, mégis Hegyesinek ez a szerep inkább való. Jók voltak Mihályfi és Szilágyi Ivor. s. b.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A megrágalmazott árvaszék.

Érdekes rágalmozási bünpert tárgyalt ma a szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa. Keszler József gépész nagyfényi lakos 1903. márczius havában feljelentést tett a belügy-miniszteriumnál, hogy Pertich Mihály volt árvaszéki elnök és feljelentő néhai anyósának férje Schneider Károly 10 lánccal földet, amely Keszler két kiskoru gyermekének örökségi jutaléka volt, összejátszás folytán eladták és

a vételárról nem számoltak el. Panaszkérvényében felemlíti, hogy több ízbeni feljelentése daczára az örököségi ügy az árvaszék és a közigazgatási bizottság hamis referálása folytán nem nyert elintézetést és az árvaszéki ügykezelésről azt állítja, hogy botrányos visszaélések napirenden vannak.

A kir. ügyészség Keszler ellen háromrendbeli nyilvános rágalmozás vétsége miatt vádat emelvén, a kir. törvényszék Szerdahelyi Sándor elnöke alatt ma vont a felelősségre a rágalmozó gyámot és három rendbeli rágalmozás vétségében bünösnek mondva ki, egy h a v i f o g h á z r a és 60 korona pénz-büntetésre ítélte.

Az ítélet ellen vádolt, mert nem érzi magát bünösnek, a vádhatóság képviselője pedig a vádtól eltérő minősítés miatt felebbezést jelentettek be.

Vesztegetés a divánban.

Zigyár Mátyás helybeli budár, rendőri engedély nélkül szőlőbeli lakásán a bunyevácoknál szokásos nyilvános jellegű táncmulatságot (divánt) rendezett. A mulatság alatt Horváth Ádám és Szikora János rendőr-örvezetők megjelentek nála, a kiknek, hogy az engedély nélkül tartott táncmulatság miatt fel ne jelentsék, 1 kor. 20 fillért adott át. A rendőrök ezért feljelentették és megvesztegetés vétsége miatt vád alá helyeztetvén, a mai tárgyaláson beismerő vallomása alapján két napi fogházra átváltoztatható 20 korona fő és 1 napi fogházra átváltoztatható 10 korona mellékbüntetésre lett ítélve. Az ítéletben az összes felek megnyugodtak.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

— Deczember 23. —

Tartott áron elkelt 15,000 mm. buza. Egyebekben nem volt változás.

A határidő-üzlet.

A határidőüzlet daczára olcsóbb amerikai jegyzésekre szilárdult, a forgalom azonban csekély maradt.

	Kezdeté	Változás
Buza apr.-re	770	773—772
Buza okt.	756	757—758
Buza apr. 1904	—	—
Rozs apr.-re	658	660—659
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab apr.-re	543	545—544
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	518	520—519
Repece	—	—
epce aug.	11.70	11.70—11.80

Új! Aranyozó, melyvel mindenki azonnal moshatóan újjá aranyozhat: tükör- és képkeret, szobrot, virágasztal, templomszék, stb. — Egy üveg ecsettel 80 kr., 1/2 literes üveg 1.50, 1/4 literes nagy üveg 3 frt. — Sport-czikkek, gyermek-játékszerek, háztartási- és ebédő asztal-kellékek, utazás- és betegápoláshoz való tárgyak felől nagy, képes árjegyzéket bermenive küld

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf tér.

Kérjük csak **Neustein Fülöp** czuk- hashajtó-piruláit; rozott

melyek évek óta kitünőknek bizonyultak és előkelő orvosok által könnyű hashajtó- és feloldó-szerű ajánlatnak. — Egy doboz (15 pirula) 30 fillér.

Minden gyógyszerárban kapható.

Neustein-féle gyógyszerár, Bécs, I., Plankengasse 6.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmabasalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kassáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukoricza-mormolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bermenive küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

